EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Josep M. Mata-Perelló / Josep Girabal Guitart (Geoparc de la Catalunya Central) | Actualitzat el 13/12/2019 a les 14:10

La mina de petroli de Riutort

En aquesta ocasió, no ens referirem a un indret purament geològic, sinó a un lloc on han estat explotats en el passat els materials geològics i que posteriorment ha estat convertit en un centre geoturístic, malgrat que en aquests moments estigui tancat per problemes geològics que esperem ben aviat quedin superats.

Ens estem referint a la mina de petroli de Riutort, situada a l'antic terme de Brocà, a l'actual terme de Guardiola de Berguedà, però proper al terme de la Pobla de Lillet, ja que el Riutort marca la frontera. Aquí va haver-hi, a començaments del segle passat una explotació petrolera, especialment entre els anys 1906 i 1917. El seu màxim va ser a l'any 1912. Tot o així, les exploracions van començar abans i ja s'extreia petroli a partir de l'any 1901, d'uns materials bituminosos de l'Eocè, d'una antiguitat d'uns 50- 55 milions d'anys, en uns nivells de margues o calcolutites d'origen marí. Sovint, se'ls ha anomenat "disodila". Aquests materials de l'Eocè es troben al Mantell del Cadí, dintre dels anomenats Pirineus Meridionals o Prepirineu.

L'explotació va arribar a tenir una longitud d'uns 383 metres, distribuïts en diverses galeries, les unes perpendiculars amb les altres. Fins fa poc temps, aquestes galeries es trobaven en un relatiu bon estat, fins al punt d'obrir-se al públic a l'any 2004, com a Mina Museu. Malgrat això i els treballs necessaris de manteniment, es va produir un esfondrament a l'interior i esperem que ben aviat s'hagi solucionat el problema, ja que era l'única mina de petroli visitada a Europa. A l'interior de la mina es pot veure com regalimava el petroli en molts indrets i al fons d'una de les galeries transversals, on hi ha una represa, es pot observar una preciosa bassa d'aigües de tonalitats verdes i blavoses.

[despiece]**Nom del paratge:** Mina de Petroli de Riutort, paratge de l'Obaga dels gitanos.
Situació: A la riba dreta del Riutort (o riu de Gavarrós), en el sentit descendent de les aigües.
Importància geològica i minera: Es situa entre uns afloraments dels materials de l'Eocè Inferior; tot i així, la seva importància es troba en haver estat una de les principals explotacions petroleres de principis del segle passat a Catalunya.
Materials geològics: El petroli es troba en uns afloraments d'uns nivells de margues o calcolutites de tonalitats grisenques, que pertanyen a l'Eocè Inferior.
Edat de formació: Aquestes roques que pertanyen a l'Eocè Inferior tenen una antiguitat d'uns 50-55 milions d'anys. Cal suposar que el petroli procedeix de la putrefacció d'éssers vius marins que van quedar enterrats entre els sediments.
Altres indrets similars a Catalunya: Aquestes roques de l'Eocè es situen dintre del Mantell del Cadi, en diverses comarques. S'ha trobat petroli a diverses localitats del Berguedà i del Ripollès; en aquest cas va haver-hi petites explotacions a Sant Joan de les Abadesses i a Vallfogona del Ripollès.
Un prec: Caldria solucionar el problema del despreniment de la mina. És un fet molt important l'existència de la única mina subterrània visitable de petroli de tot Europa i possiblement del món.[/despiece]